

גנזי המלך

קובץ שבועי בענייני יהדות מהוצאת **ארבע כנפות** 102

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 03-6762226 מופץ בכל הארץ ב-90,000 עותקים

"קדשים תהיו. כי קדוש אני"

בכל רגע חלקיק מנשמתו של אדם נפרד ממנו והחלק הזה טומן בחובו או אור, או חושך - או מצוה, או עבירה. מתוך דרשותיו של הרב אמנון יצחק

(דברים ח י). והרי מן הצד השני; 'אמר שמואל: כל היושב בתענית נקרא חוטא' (תענית יא). ונזיר נקרא חוטא.

ואמרו (ירושלמי סוף קידושין): 'כל הרואה פרי ואינו נהנה ממנו, עתיד ליתן הדין, דכתיב: "כל פעל יהנה למענהו" (משלי פרק טז). הרי שצריך להברות גופו כדי שיהיה בריא אולם, לעבודת ה' וכבר הזהירו (שבת נ ע"ב) 'אפילו לרחוץ הפנים ולקשטו' "כי בצלם אלקים עשה את האדם" (בראשית פרק ט) והזהירו בדיוקנא דמלכא' (יערות דבש חלק שני - דרוש ג).

מצד אחד - תהיה פרוש. מצד שני - תהנה מן העולם ותברך.

איך נדע מה הגבולות? איך ידע האדם מה נכון ומה לא? מה רע ומה טוב? היצה"ר מתוחכם מאד מאד והוא עובד שעות נוספות על כל אדם. גם על הגדולים הוא עובד ללא לאות. היצר מחפש כל הזמן מאיפה הוא יכול לתקוף. כשרואה יצה"ר אדם שומר מצוות, אוהב את התורה ואיכפת לו ממנה, שומר הכל גם במה שמותר, מה עושה היצר? אומר לו תשמע אדוני. זה מותר!. בזה ומה אתה יכול להרבות, שהרי זה מותר ודיה לתורה במה שאסרה עליך. באה המצוה "קדשים תהיו" ואומרת רק רגע, אבל אל תהי נבל. התורה נתנה לך רשות, אבל אל תרבה יותר מדי.

והרמב"ם מסביר: אל תהי 'נבל ברשות התורה'. יש פעמים שהתורה לא מגלה את דעתה המפורשת בדבר ההיתר, אבל

כתוב: (רש"י שם) 'מה שכן קבל על זה שהוא דמם? שנתייחד עמו הדבור מה' שנאמרה לו לברו פרשת שתויי יין'. ככתוב: "ויברך ה' אל אהרן לאמר: יין ושכר אל תשת אתה ויבניה אתך.." (ויקרא פרק י). פרשה זו לא נאמרה למשה, אלא לאהרן לברו. וכדי שתשרה שכינה על אדם - הוא חייב להיות בשמחה. משמע, שאהרן, לא רק שרדם, אלא גם שמח. כיון ש"חייב אדם לברך על הרעה כשם שהוא מברך על הטובה" (ברכות ט משנה ה). אהרן הכהן היה בדרגה גבוהה ביותר, שני בניו הגדולים ממנו וממשה, מתים ביום שמחת לבו ולא חל בו שום שינוי ותמורה, אלא להיפך - קבל זאת בשמחה.

נבל ברשות התורה

התורה מצוה את משה: "ברך אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדשים תהיו כי קדוש אני ד' א-לקיכם" (ויקרא יט ב) - ועוד כתוב: "לא ימוש ספר התורה הזה מפיך והגית בו יומם ולילה" (יהושע א ח). מה הכונה, שלא נזוז? נלמד כל היום תורה? ואיך נקיים: "ואכלת ושבעת"?

פרשת 'אחרי מות' נקראת על שום מותם של שני בני אהרן. וכיצד מתו? לאחר שבעת ימי המילואים, משה רבנו מלמד את העבודה את אהרן הכהן. הוא חונך אותו להיות כהן גדול שיכפר על עם ישראל. ביום השמיני, כשאהרן הכהן מקריב את הקרבנות, כבוד ה' נראה ושכינה יורדת על אהל מועד, כל העם משתחווים לפני הקדוש ברוך הוא. כולם מבינים שנתכפר להם עון העגל, שהרי המשכן בא לכפר על עון העגל ובשיא הזה, בשמחה הגדולה הזאת של אהרן הכהן, במעמד הנשגב לפני כל עם ישראל, נכנסים שני בני אהרן הכהן להקטיר קטורת "ויקריבו לפני ה' אש זרה אשר לא צוה אתם: ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם וימתו לפני ה'" (ויקרא פרק י) יוצאות שתי לשונות אש מן הקדש וחודרות דרך חוטמיהם ונשמתם פורחת והם מתים באמצע השמחה הגדולה. "ויאמר משה אל אהרן הוא אשר דבר ד' לאמר בקרבי אקדש ועל פני כל העם אפכד נידם אהרן" (ויקרא י ג). משה רבנו אומר לאהרן אחיו - אני ידעתי שהקדוש ברוך הוא יתקדש במעמד הנשגב הזה, אבל 'חשבת כי בי או בכ יפגע', אבל שני בניך 'גדולים ממני וממך' (תנחומא שמיני א) ונתקדש שמו יתברך בבני אהרן. שאין לאדם לזוז כהוא זה ולעשות דבר שלא נצטווה על פי ה', אפילו אם הוא מתכוון ורוצה לעשות לטובה.

כיצד מגיב אהרן הכהן במקרה זה? "נידם אהרן". כשנותנים מכה לדומם - לא חל בו שום שינוי. נותנים מכה לאבן, אין תגובה. כך הגיב אהרן. ולא עוד - אלא ששמח.

שו"ת חברותא

'גנזי המלך' מציג שאלות מעשיות שיש להן מענה בדפים הנלמדים במסגרת 'הדף היומי', עם ביאור 'חברותא'. למותר לציין שאין לסמוך על הנאמר בו לפסיקת הלכה.

ברך בטעות ברכת המזון לפני האפיקומן

מערכת 'חברותא'
מיוחד ל'גנזי המלך'

פסחים דף צג

שאלה: מעשה שהיה בליל הסדר שלאחר 'שלקח עורף' טעה בעל הבית ואמר 'ברך' לאחר מכן נזכר (קודם ברכת המזון) שעדיין לא סידר סדר 'צפון' שלא אכל עדיין את האפיקומן, יש לברך אם יש עליו לטול ידים ולברך שוב ברכת המוציא?

תשובה: בדף קג: מסופר על רב ברונא ורב חננאל תלמידיו של רב, שהיו יושבים בסעודה ורב ייבא סבא משמש אותם, אמרו לו: 'הב לן וניברך', כלומר שסיימו סעודתם ויביא להם כוס לברך, לאחר מכן נמלכו בדעתם ובקשו ממנו שיביא להם לשתות עוד לפני ברכת המזון, אמר להם כך: 'אמר רב: כיון דאמריתו הב לן וניברך איתסרא לנו למישתי', (שמכיון שגמרתם בדעתכם לסיים את הסעודה ולברך ברכת המזון אסור לכם לשתות ללא ברכה כדין יין בתוך הסעודה) (וברשב"ם ד"ה אסור וכו' משמע שאם ירצו מותר להם לברך על היין ולשתות וברכת המזון תפטור את ברכת מעין שלש שלאחריה).

תכא דריש גלותא

במסכת ברכות (מב:): מבואר שסלוק שלחן הסעודה נחשב כסיום הסעודה ואם נמלך לאכול עוד לאחר הסלוק, אסור לו לאכול עד אחר ברכת המזון 'ויחזור ויברך על הבא לפניו' - רש"י. ומשמע שחולק על דברי הרשב"ם הג"ל (וצ"ב בטעמא דמילתא) ומסופר שם רבא ורבי זירא שסעדו אצל 'ריש גלותא' ובסוף הסעודה לאחר שסילקו את השלחן מלפניהם כיבדו אותם במאכל נוסף, 'רבא אכיל ורבי זירא לא אכיל' ושאל רבי זירא את רבא וכי אינך סבור שסלוק שלחן מהוה היסח הדעת מאכילה והשיב לו רבא: 'אנן אתכא דריש גלותא

סמכינן'. ופירש רש"י שמכיון שאנו סועדים אצל 'ריש גלותא' אין סלוקתינו סלוק, שדעתנו אם ישא משאות מאת פניו אלינו, נאכל'.

תכא דרחמנא

בהלכות אפיקומן (או"ח סימן תע"ז) כתב הטור: 'ואם שכח ולא אכלו עד שנטל ידיו לברך, או שאמר הב לן ונברך.. וה"ר פרץ כתב (דעת רבינו פרץ).. יכול לאכול בלא ברכה, אף על גב דבעלמא חשיב סלוק, שאני הכא כיון דאפיקומן מצוה דרמיא רחמנא עלן, איכא למימר - אתכא רחמנא סמכינן.. והיינו שרבינו פרץ מדמה דין ד'ריש גלותא' הג"ל לדין אפיקומן, שכמו בסעודה שסועדין אצל ריש גלותא אין סלוק קובע סוף הסעודה מכיון שסמוכים על דעת ריש גלותא, כן בסעודת ליל פסח סמוכין אנו על שלחנו של הקדוש ברוך הוא ואין סלוק קובע סוף סעודה ולכך יכול לאכול אפיקומן ללא ברכה.

אך הרא"ש

חולק על רבינו פרץ (תשובות הרא"ש כלל י"ד סו"ס ה' הו"ד בטור שם) וסובר שסלוק בליל פסח קובע סוף סעודה ונחשב היסח הדעת ויש לטול שוב ולברך ברכת המוציא על האפיקומן וכן דעת 'אבי העזרי' (הו"ד בטור שם).

שכח להסב בכוס רביעי

בדיני כוס רביעי של ליל הסדר כתב הטור (סימן ת"פ): 'ואם שתהו בלא הסיבה, צריך לשתות פעם אחרת בהסיבה ומברך לפניו בנרא פרי הגפן לפי שהסיח דעתו מלשתות עוד' והוא

מדברי הרא"ש בפרק 'ערבי פסחים' (סימן כ). ובספר 'גן המלך' (לבעל 'גנת ורדים' אות ל"א ציינו הגרע"א בסי' ת"פ) מפרש; שהרא"ש לשיטתו שחולק על דעת רבינו פרץ הג"ל.

אך לדברי רבינו פרץ הג"ל שליל הסדר דינו כ'תכא דרחמנא' ודינו שוה ל'תכא דריש גלותא', אם כן אף בדין זה ששכח להסב בכוס רביעי אינו צריך לברך כשחוזר ושותה בהסבה, שהרי אף בזה אינו נחשב כהיסח הדעת וכדין סילק שלחן ושכח לאכול אפיקומן.

הקושי בדברי המחבר

בדין שכח לאכול אפיקומן ונזכר לאחר שנטל ידיו או שאמר: 'הב לן ונברך' (ברכת המזון ובפסחים נג:), פסק המחבר (תע"ז ס"ב): שאוכל אפיקומן בלא ברכת המוציא והיינו שדעת ה'בית יוסף' להלכה כדעת רבינו פרץ (ועי' ב'שער הציון' סק"ז שכן הוא ג"כ דעת התוספות והכרעת המחבר הוא משום ספק ברכות להקל).

בדיני כוס רביעי של ליל הסדר כתב הטור (סימן ת"פ): 'ואם שתהו

בלא הסיבה, צריך לשתות פעם אחרת בהסיבה ומברך לפניו בנרא פרי הגפן לפי שהסיח דעתו מלשתות עוד'.

ובדין שתה כוס רביעי ללא הסיבה, פסק המחבר (סו"ס ת"פ): ש'צריך לשתות פעם אחרת בהסיבה (ודלא כדעת הרמ"א תע"ב ס"ז) ומברך לפניו בנרא פרי הגפן לפי שהסיח דעתו מלשתות עוד'.

ותמה 'הגן המלך' (שם): שדברי המחבר סותרים אלו את אלו, שבדין 'אפיקומן' פסק כדעת רבינו פרץ ובדין 'כוס רביעי' פסק כדברי הרא"ש. ולכך חולק על דברי המחבר שאף 'בכוס רביעי' אינו מברך שוב ברכת 'בנרא פרי הגפן'.

מוסר

"לא תשנא את אחיך בלבבך"

את מי צריך להוכיח וכיצד? מתוך ספר 'אור החמה' לרב משה חורב

ועוד נראה לפרש ע"פ מה שאמר התנא במשנה (אבות פ"ה מ"ח): 'פל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו'. וזהו רמז הפסוק: "הוכח תוכיח את עמיתך" - ותהיה ממזכה הרבים. "ולא תשא עליו חטא" - ר"ל בזכותו של אותו אדם שחזר בתשובה על ידך, אתה "לא תשא עליו חטא" שאין חטא בא על ידך. ובעלי הרמז אמרו: "הוכח תוכיח את ר"ת אתה - ואפשר שבא לרמזו מה שכתבו בעלי המוסר שהמוכיח יש לו לכלול עצמו בתוכחת ולא יאמר: "אתם עושים" וכיו"ב, אלא: "אנחנו טועים", "אנחנו עושים דבר פלוני שלא כדיון" ובוזה דבריו מתקבלים אצל השומעים. ■

'תניא הלל הזקן אומר:..."אם ראית דור שהתורה חביב עליו פזר.. ואם ראית דור שאין התורה חביבה עליו כנס...'. וזהו לענ"ד כונת הפסוק: "הוכח תוכיח את עמיתך" (ויקרא יט יז) כפשוטו. כי מי שאינו מוחה הוא נתפס. אבל ולא אם יתברר לך שאין התוכחת שלך יכולה להועיל ודברך אינם נשמעים "תשא עליו חטא" - תשאיר את החטא עליו ושיהיה בגדר חוטא שהוא שוגג. ולהמתיק דבר קדש יש להוסיף שזהו שדקדק הכתוב ואמר: "עמיתך" ר"ל שתוכיח למי שנראה לך שדברך יהיו נשמעים והיינו "עמיתך". מי שעמד בתורה ובמצוות וחפץ להתרחק מן העבירה מי שאינו בגדר "עמיתך" - "תשא עליו חטא"

נראה לפרש ע"פ מה שראיתי בספר 'אוצר החיים' (פ' ויקרא) שהביא דברי הרב גליל זהב ז"ל שאמר על דברי חז"ל בגמרא (שבת נד:): ש'כל מי שאפשר לו למחות.. ולא מיחה.. נתפס בעון הדור' ואמר הרב ז"ל: שזה רק כשהוא יודע שדבריו נשמעים, כי חז"ל אמרו בגמרא (יבמות ס"ה:): 'ואמר רבי אילעא משום ר' אלעזר בר' שמעון: "כשם שמצוה על אדם לומר דבר הנשמע כך מצוה על אדם שלא לומר דבר שאינו נשמע" ואפילו בעבירה חמורה 'מוטב שיהיו שוגגין ואל יהו מזידין' (ביצה ל.). וא"כ צריך בכל מצב לחשוב היטב אם להוכיח, או לבלום את פיו אם דבריו לא נשמעים. וכמו שאמרו חז"ל בגמרא (ברכות ג.):

פרקי אבות

והכל לפי רב המעשה

השכר לאדם נקבע לפי כפל המעשים הטובים פעמים רבות - ולא לפי התעוררות חד פעמית גם אם היא גדולה. הרמב"ם על מסכת אבות

אלף זהובים בבת אחת לאיש אחד ולאיש אחר לא נתן כלום - לא יעלה בידו מדת הנדיבות במעשה האחד הגדול כמו שמגיע למי שהתנדב אלף זהובים באלף פעמים ונתן כל זהוב מהם על צד הנדיבות. מפני שזה כפל מעשה הנדיבות אלף פעמים והגיע לו קנין חזק וזה פעם אחת לבד התעוררה נפשו התעוררות גדולה לפועל טוב ואחר כך פסקה ממנו.

וכן בתורה - אין שכר מי שפדה אסיר במאה דינרים שהוא די מחסורו, כפי שפדה עשרה אסירים, או השלים חסרון עשרה עניים, כל אחד בעשרה דינרים. ועל זה אמרו: **לפי רב המעשה**, אבל לא לפי גודל המעשה. ■

וְכִטּוֹב הָעוֹלָם נִדוֹן וְהַכּוֹל לְפִי רֵב הַמַּעֲשֶׂה (אבות ג משנה טו) על זה אומר הרמב"ם בפרושו למסכת אבות: **וְכִטּוֹב הָעוֹלָם נִדוֹן** הקב"ה **"אַרְךְּ אַפִּים וְרֵב הַסֵּד"** (במד' יד יח ובשמות לד ו) ואמרו רבותינו ז"ל: (ערובין כב.). **"אַרְךְּ אַפִּים לְצַדִּיקִים אַרְךְ אַפִּים לְרָשָׁעִים** ואמר הנביא: **"טוֹב ד' לְכֹל"** (תהל' קמה ט) ואחר כך אמר שהמעלות והתשלום לאדם, לא יגיעו לאדם לפי גודל המעשה, אלא לפי מספר המעשים. שהמעלות יגיעו בכפול המעשים הטובים פעמים רבות ועם זה יגיע קנין חזק. לא כשיעשה אדם פועל אחד גדול מפעולות הטובות, כי בזה לבדו לא יגיע לו קנין חזק.

כשיתן האדם למי שראוי

פרשת 'אחרי מות-קדושים'

"...קדשים תהיו כי קדוש אני ד' אלקיכם"

רוב גופי תורה תלויים בהתקבצות יחד אבל מאידך גיסא, יש חשש שכאשר מתקהלים יחד, האדם נעשה המוני ומעורב בבריות...

עבירות, אחרת הארץ תקיא גם אותם. **גופי תורה תלויין בה'**

מה הם גופי התורה שתלויים בה? שצריכים להיות קדושים, פרושים.

ה'חתם סופר' מסביר: רוב גופי תורה תלויים בהקהל, כלומר בהתקבצות והתכנסות של האנשים יחדיו. הנה, אדם מישראל אינו יכול לקיים הרבה מצוות ללא חבור ועזרה מצד אנשים אחרים: תפילה בצבור, זימון, מנין, נשיאת כפים, קריאה בתורה, קדיש, קדושה, ברכו וכו'.

כשר' כעס על בני ישראל בשל מעשיהם, הוא הגלה אותם לבלבל. מדוע עשה כן, הלא היה יכול להעניש אותם כאן בארץ?

הארץ עצמה לא יכולה היתה לסבול כשעושים עבירות והיא הקיאה את יושביה. ובאשר לעונש - אותו יקבלו מחוץ לגבולות הארץ.

אולם מאידך גיסא, יש חשש שכאשר מתקהלים יחד, האדם נעשה המוני ומעורב בבריות...

זהו שאומר רש"י: רוב גופי תורה נאמרו בהקהל, אבל אעפ"כ תהיה פרוש וקדוש ואל תיסחף עם ההמון ואל תגרר אחרי ההמוניות... ואם יעלה על לבך שהדבר לא יתכן - על כך אומר הכתוב: **"כי קדוש אני ד' אלקיכם"**, ד' משיגה על כולם ובכל זאת נשאר קדוש! על האדם ללמוד מדרכי ד' ולדבוק במידותיו ולכן למרות היותו מעורב עם הבריות, בכל זאת עליו להשאר קדוש ופרוש.

"איש אמו ואביו תיראו..." (ויקרא יט ג)

לפני שנים רבות נפטר בכני ברק אדם. לאחר כמה שבועות נפטר בנו ותהום כל העיר ... מהרו אל 'החזון איש'. ביטל ה'חזון איש' את הענין במחי יד: אתם יודעים כמה פעמים בא אלי האבא ובכה על הצרות שבנו עושה לו... ועתה לאחר שנפטר האבא, הוא קרא לבנו לדין תורה...

בקללות בפרשת 'בחוקתי' מופיע פסוק שלכאורה אין ענינו שייך לפרשת התוכחה: **"וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאֶף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק... אֶת בְּרִיתִי אֲבָרְכֶם אֲזַכֵּר וְהָאָרֶץ אֲזַכֵּר"** (ויקרא כו מב) ולאחר מכן ממשיכה התורה בפירוט הקללות. וקשה, מה ענינו של פסוק זה לפרשה? אלא יש לומר שפסוק זה הינו דוקא לרעתנו, איך זה שאנו כבנים של האבות הקדושים, איך הגענו למצב כזה!

ולמה הכונה בפסוק: **"וְהָאָרֶץ אֲזַכֵּר"**? אומר ה'ילקוט הגרשוני': **"וְהָאָרֶץ אֲזַכֵּר"**, שאתם בארץ ישראל ולא במדינה אחרת בעולם. והארץ הזאת אינה מסוגלת לסבול עוברי עבירה. וזהו שנאמר בפסוק הבא (שם פס' מג): **"וְהָאָרֶץ תַּעֲזֹב מֵהֶם..."**

"... קדשים תהיו כי קדוש אני ד' אלקיכם" (ויקרא יט ב)

אומר רש"י: **"דָּבַר אֵל כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל"** - (ויקרא רבה ת"כ) 'מלמד שנאמרה פרשה זו בהקהל מפני שרוב

הרה"ג שלמה לוינשטיין מיוחד ל'גנזי המלך'

"וְהִיְתָה זֹאת לְכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם לְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִכָּל חַטָּאתָם אַחַת בְּשָׁנָה וַיַּעַשׂ כַּאֲשֶׁר צִוָּה ד'..." (ויקרא טז לד)

אומר רש"י: **"וַיַּעַשׂ כַּאֲשֶׁר צִוָּה ד'..."** - **'כשהגיע יום הכפורים עשה כסדר הזה ולהגיד שבחו של אהרן שלא היה לובשן ולגדולתו אלא כמקיים גזירת המלך'.**

ושואלים: - אם היה לובש בגדי זהב, יש מקום להשמיענו שהוא לבשם רק מפני שד' צוה. אבל הרי אהרן לבש בגדי לבן רגילים ומה שייך לומר עליהם שלא לבשם בשביל כבוד?!

אומר ה'חתם סופר': מדוע לא נכנס אהרן עם בגדי זהב לקדש הקדשים? כדי שלא להזכיר את העגל. ומי עשה את העגל? אהרן. אלא שאהרן עשה זאת לשם שמים (עיין גליון 'אש דת' מס' 17). נמצא שדוקא בבגדי הלבן יש משום כבוד לאהרן, שלא מזכירים את העגל ואדרבה, מהוים 'תעודת יושר' עבורו, שזהב אסור להכניס לקדש הקדשים, אבל לאהרן מותר להכנס. ולכן כשלבש את בגדי הלבן לא להנאתו, אלא מפני שד' צוה - הרי זה **'שבחו של אהרן'.**

"וְלֹא תִקֵּא הָאָרֶץ אֶתְכֶם בְּשִׂמְאֹכֶם אֲתָהּ כַּאֲשֶׁר קָאָה אֶת הַגּוֹי... לַפְּנִיכֶם" (ויקרא יח כח)

לארץ יש 'קיבה רגישה' וכשמגעילים אותה היא מקיאה... הכנענים עשו עבירות, ד' פלט אותם מן הארץ. וכשבאו בני ישראל, הם הוזהרו שלא לעשות

רמז

"איש אמו ואביו תיראו.."

שלשה שותפים באדם ויש לחשוש מהחלק הבא מהאב והאם

בהלכה האחרונה שבהלכות יום טוב (או"ח ס"ו תקכ"ט ס"ד) כותב ה'שלחן ערוך':

"חיבים בית דין להעמיד שוטרים ברגלים שיהיו משוטטים בגינות ובפרדסים ועל הנהרות, שלא יתקבצו שם לאכול ולשתות אנשים ונשים ויבואו לידי עבירה... אלא יהיו כולם קדושים."

שואל ה'חתם סופר': מדוע החשש הוא דוקא בימים טובים וקדושים, הרי הדעת נותנת שקדושת ימים אלו תציל ותגן על ישראל מפני הרוחות הרעות!?

אלא הבעיה אינה עם הימים הקדושים, אלא עם האנשים. אמרו חז"ל (נידה לא.): 'שלשה שותפין יש באדם: הקב"ה ואביו ואמו'. הנשמה שבאה מד' - היא לברא אינה חוטאת. לשם כך צריכים את החלק הבא מן האב והאם, שהוא החלק התאוותני והבשרני, אשר עלול לשעבד את הנשמה ועל ידי כך בא האדם לידי חטא.

רמז לכך מצינו בפסוק: "איש אמו ואביו תיראו" (ויקרא י"ג), יש לחשוש מהחלק באדם הבא מן האב והאם ולכן "נאָת שְׁפִתַי תִּשְׁמְרוּ", תשים שומרים בימים טובים לבל יבואו לידי חטא. ■

נפש. לעומת זאת ה'חפץ חיים' ב'שמירת הלשון' כותב שצריך לבקש סליחה.

ואמר רבי ישראל סלנטר, שהספר 'שמירת הלשון' כולו נעים ונורא, רק על אחת מדבריו הוא מפקפק, על שיספר לחברו שדבר עליו לשון הרע. ■

ושאלו על כך. ענה ה'חפץ חיים': כן! לאחר שיצא החתן, שאלו התלמידים את ה'חפץ חיים', הלא כתוב: "וְלֹא תִשְׁקְרוּ"!

ענה להם: למכור סחורה לא טובה - אסור. אילו ח"ו היתה חולה, או שהיתה לה בעיה אחרת, לא הייתי עונה כן לחתן. אלא שהכלה מוצאת חן בעיניו וכל הבעיה היא שחסר לה יחוס. ועל כן, במקרה כזה, כדי להשיא יתומה, מותר לסמוך על 'כל ישראל אחים' והריני קרוב משפחתה...

"לא תעשו עול במשפט..." (ויקרא י"ט טו)

אומר 'נועם המצוות': לעתים ד' מתנהג עם אדם במידת הדין ר"ל ואם אדם מבטע ביסורים, אינו זוכה למצוה ועלול אף לחטוא בשפתיו.

זהו שנאמר: "לא תעשו עול במשפט", כלומר אם ד' מתנהג אתכם במשפט, "לא תעשו עול", אל תאמרו שזה עול... אלא יש לקבל את הדין באהבה. וכמו שאומר ה'אור החיים' הקדוש (בפר' 'ויגש' בר' מו ז) 'סמא דיסורי - קבולי'. כשמקבלים את היסורים באהבה, זאת התרופה שיסתיימו מהר.

"... בצדק תשפט עמי תה" (ויקרא י"ט טו)

מסופר על רבי זלמליה מוולוז'ין, שפעם בהיותו במקוה הבחין כי חולצתו נעלמה. לבש את חליפתו ללא החולצה ושב לביתו.

שאלה אשתו: "היכן החולצה?" ענה: "כנראה עני אחד החליף בטעות..."

"ולמה לא לקחת את שלו?"

"כי הוא שכח להשאיר את שלו..."

"לא תלך רכיל בעמיה לא תעמד על דם רעך..." (ויקרא י"ט טז)

כאשר אדם רוצה לחזור בתשובה הוא חייב לבקש סליחה מן האנשים שפגע בהם. האם גם בעל לשון הרע, הרוצה לחזור בתשובה, צריך לבקש סליחה ממי שדבר עליו?

רבי ישראל סלנטר סבר שלא צריך לעשות זאת, כדי למנוע ממנו עגמת

מעשה זה מביא הגר"ח קניבסקי בספרו 'אורחות יושר'. והוא מוסיף שעל כיבוד אב ואם נפרעים גם בעולם הזה וכמו שהאדם מתנהג עם הוריו, כך בניו יתנהגו עמו וזה מהדברים שרואים גם בזמננו...

ומעיד הגר"ח, שיש תלמיד חכם שלא התנהג כשורה עם אביו ואח"כ יצאו בניו לתרבות רעה ר"ל... וד' יתברך יצילנו מכל זה.

"וכי תזבחו זבח שלמים לד' לרצונכם... ביום זבחכם יאכל וממחרת והגותר עד יום השלישי... ישרף" (ויקרא י"ט טז)

אם באה מחשבה טובה לאדם לעשות מצוה - ימהר לעשותה, שאם לא כן עלול יצר הרע לעכב ולהפריע לו מלקיימה.

ואמרו חז"ל (אבות ב ד'): "נאל תאמר לכשאפנה אשנה, שמא לא תפנה". וכן אמרו (מכילתא פר' "בא"): "אין מחמיצין את המצוה, מצוה הבאה לידך עשה אותה מיד".

והגה"צ ר' ראובן קרלנשטיין מפרש זאת על הפסוק (תהילים קיט, קכו): "עת לעשות לד' הפרו תורתך", מי שאומר: "עת לעשות לד'", שיש זמן לעשות את המצוה ואין צורך להודרו, הרי זה, "הפרו תורתך", הריהו מפר את תורת ד'.

מפרש בעל 'נועם המצוות' את הפסוק: "וכי תזבחו זבח שלמים לד'" אם רצונך לעשות מצוה - דבר ראשון "לרצונכם תזבחו", את רצונך תזבח. אם יצר הרע רוצה לקרר אותך מעשיית המצוה - תזבח אותו.

"לא תגנבו ולא תכחשו ולא תשקרו..." (ויקרא י"א)

מסופר בספר 'הצדיק רבי שלמה' שהיה תלמידו של ה'חפץ חיים', על יתומה שרצו לחתנה. הבחור המיועד העיד שהיא מתאימה לו, אך בכל זאת דחה את ההצעה באומרו שהיא יתומה ואין לה יחוס.

הפליג השדכן ביחוסה ואמר שיש לה קרוב משפחה מפורסם מאד - הלא הוא ה'חפץ חיים'! החליט החתן לברר זאת באופן אישי, הוא הגיע אל ה'חפץ חיים'

”קדשים תהיו כי קדוש אני”

»»» המשך מעמ' 1

ילבינו, זקנים יעמדו מפני קטנים כי כן מנבל אב בת קמה כאמה פלה בחמתה איבי איש אנשי ביתו” (מיכה ז) פני הדור כפני הכלב, הכן אינו מתביש מאביו. ועל מי יש לנו להשען, על אבינו שבשמים’ (משנה סוטה ט טו) כל זה מתקיים היום!.

לפני שנים שלשה דורות בלבד, לא היה מכל זה כלום! חצפא יסגא, כזאת חוצפה ועזות כהיום, לא היה. רק לפני 50 שנה כשהיו רואים זקן היו קמים מפניו ומנשקים לו את היד וחולקים לו כבוד רב. ככתוב בתורה: **”מפני שיבה תקום והדרת פני זקן”** (ויקרא יט לב) **”בינו שנות דר נדר שאל אביה ונגדה זקניה ויאמרו לה”** (דברים לב ז). **”הגפן תתן פריה”** פעם היה קשה להשיג גפנים, היום בא”י יש מלא גפנים. **”המלכות תהפך למינות”** - מזה 2,000 שנה לא היתה לנו מלכות, עכשיו יש “מלכות” - ממשלה. אבל המשנה מבשרת שהיא תיהפך למינות - שיא הכפירה. - מהפיכה, חילוניות, נגד הדת, נגד הקב”ה בפרהסיא, בכל מקום ומקום ובכל יום ויום. **”וחקמת סופרים תסרח”** - זלזול בלומדי התורה והתעמרות בהם ע”י השלטון. **”ייראי חטא ימאסו”** - שונאים את הדתיים, על עצם דתיותם. **”איבי איש, האויבים הכי גדולים לאדם הם אנשי ביתו”**. **”נערים פני זקנים ילבינו”**. חציפות והרמת קול. **”זקנים יעמדו מפני קטנים”**. היום כל הזקנים בישראל כמעט מחוברים למוקד, שלא יגנבו להם את שיני הזהב. **”פני הדור כפני הכלב”** - המנהיגות תהיה כמו כלב. בשעה שכלב רואה את העגלה הוא רץ לפניה. למסתכל מן הצד נראה שכאילו הכלב מנהיג את העגלה. הוא המוביל והעגלה אחריו. אבל כשמגיעים לצומת והכלב לא יודע לאן העגלון יפנה הוא ממתין ומסתכל אחורנית לאן פניו מועדות.

אם כן, בפרשת הדרכים כשצריך להכריע לאן פונים, מתברר מי בעצם המנהיג? - העגלון! והכלב? - רק רץ לפניו. זה מה שהמשנה אומרת: **”פני הדור כפני הכלב”** שהמנהיגות בדור האחרון תהיה כזאת שהיא מסתכלת כל הזמן אחורה לראות מה העם או האמריקאים אומרים ורצה לפניהם.

ומה ביכולתנו לעשות? הסברה והפצת חומר בכמויות. לקרב את הבנים, לעוררם ולתקן את החנוך של הדור בדרך התורה, כי כלו כל הקיצים ואין הגאולה תלויה מעתה, אלא בתשובה. ■

להבדיל בין העיקר לספל

הבה נתבונן בעצמנו האם אנחנו לא קופצים על העוה”ז יותר מדי מהר, בלי לשקול מה יהיה בסוף? הימים עוברים, השעות רצות, הזמן כלה ונפסד ואנחנו מה יהיה אתנו? כל יום שעובר וחולף אנחנו מפסידים. בספר ‘ערבי נחל’ מביא שבכל רגע חלקיק מנשמתו של אדם נפרד ממנו ועולה למעלה והחלק הזה טומן בחובו או אור, או חושך, או מצוה, או עבירה, אין מצב ביניים.

או שאתה עושה ברגע מסוים את רצון הבורא, או שאתה לא עושה. כל ההיפרדות של חלקי הנשמה הזאת מתחברות בסוף לנשמה שלך ואז אם היא ניצלה את הזמן המקסימלי יהיה בה אור תעצומות, אור שאין כדוגמתו, כנדגלות. אבל אם חלילה הרבה מן הזמן שלך לא נוצל והיה חסר, תהיה נשמתך שחורה, חשוכה ולא מאירה?

חכמים בזה”ק אומרים (זוהר בראשית טו): ששארם מגיע לעולם העליון הוא מתלבש ב’חלוקא דרבנן’, מה זה ‘חלוקא דרבנן’? הוא מולבש מהמצוות שעשה בימי חייו וזהו מלבושו לעולם הבא. תארו לכם בן אדם עומד לפני הקב”ה רק עם גרביים, למה? כי זה כל המצוות שהוא עשה. לעמוד לפני הקב”ה עם גרביים? - איזו בושה ואיזה בזיון נצחי. נתנו לו שבעים שנה, שמונים שנה והבן אדם בא עם גרביים. מדוע? כי הופכים את העיקר טפל ואת הטפל עיקר.

מסימני הגאולה

לפני כאלפים שנה נכתב במשנה מה יהיה בעקבתא דמשיחא? - **”בעקבות משיחא חצפא יסגא, ויקר יאמיר. הגפן תתן פריה והיין ביקר, והמלכות תהפך למינות, ואין תוכחה. בית נעד יהיה לזנות, והגליל יחרב, והגבלן ישום, ואנשי הגבול יסובבו מעיר לעיר ולא יחוננו, וחקמת סופרים תסרח, ויראי חטא ימאסו, והאמת תהא נעדרת. נערים פני זקנים**

התורה אומרת במצוה **”קדשים תהיו”** - **”פרושים תהיו”**. כלומר מהי הפרישות? אל תהי **”נבל ברשות התורה”** אל תנצל את ההיתר. לדוגמא כתוב: **”בכל אנת נפשך תאכל בשר”** אתה רוצה לאכול בשר? תאכל! התורה לא מגבילה ואומרת כמה גרמים לאכול בכל ארוחה, או כמה קילוגרמים צריך לאכול ביום. אבל כונתה, אל תהי **”נבל ברשות התורה”** ככתוב: **”אל תהי כסכאי יין בזללי בשר למו”** (משלי כג כ).

”קדשים תהיו” - **”אמר רבא: קדש עצמך במותר לך”** (יבמות דף כ). אפי’ אם מותר לך משהו תפרוש קצת, נכון, מותר לאכול בשר, ככתוב: **”בכל אנת נפשך תאכל בשר”**, אבל כמה בשר? הרי כתוב: שבן סורר ומורה יוצא להורג **”משאיכאל טרטימר בשר וישתה חצי לג יין”** (סנהדרין ז). מדוע? כיון שהוא הופך את העיקר טפל - והטפל עיקר.

כבר מקטנותו יודעים שהבן הזה הוא **”סורר ומרה איננו שמע בקלנו”** (בקול אביו ובקול אימו) **”זולל וסבא”** (דברים כא כ). מה הפירוש **”זולל וסבא”**? **”סבא - מרבה לשתות - והוא המשתכר. והנה זה כמו אפיקורוס! כי לא יבקש חיי העוה”ז כי אם - להתענג בכל מיני מאכל ומשתה”** (אבן עזרא דברים פרק כא יח). דהיינו; עושה טפל עיקר ועיקר טפל וסופו של אחד שכזה **”מלסטם”** (גוזל) **את הבריות”** (רש”י על הפסוק).

לכן התורה אומרת: **”קדשים תהיו”** - תפרשו גם ממה שמותר. אפי’ אם התורה נתנה רשות היא מצפה ממך שתהיה קדוש, תפרוש קצת. התורה מגלה לנו **”יש עיקר ויש טפל”**. וכל מה שישמש אותך לעיקר - אף הוא עיקר. תאכל - **”ואכלת ושבעת”**, אבל **”וברכת”**. יש אנשים שכשאוכלים מברכים ויש יראים שכשרוצים לברך אוכלים.

הקב”ה אומר: **”בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין”** (קידושין ל:), היצה”ר חיוני מאד בכריאה, הוא שמניע את האדם והוא זה שמאפשר לו את זכות הבחירה. האדם מיסודו יש לו את הרצון והשאיפה להיות טוב, אבל עצם זה שיש לו דחף לעשות רע מעניק לו את אפשרות הבחירה.

מסחר ממונף ללא עמלות 24 שעות ביממה
הצטרף לפינוטק ותהנה ממערכת מסחר משוכללת ופשוטה להפעלה

חווים עתידיים על מדדי המניות
ישראל 25, ארה"ב 100, גרמניה 30, צרפת 40 ואנגליה 100

COMMODITIES - סחורות
זהב, כסף, נפט

FOREX - מטבעות
סטרלינג/יין אירו/דולר דולר/יין סטרלינג/דולר
דולר/פרנק שוויצרי דולר/שקל דולר אמריקאי ועוד...

OPTION VANILLA - אופציות מט"ח
אירו/דולר דולר/יין סטרלינג/דולר

פינוטק - שוק ההון הפרטי שלך

חייג עכשיו: 2021 *
www.Finotec.com

לחברת 'פינוטק' היתר עסקה מהרה"ג יהודה סילמן שליט"א מכ"ת הדין צדק בראשות הרה"ג ש.י. נסים קרליץ שליט"א

יעמדו על הברכה

ברכות למשפחת חיים בן מסעודה	לעלוי נשמת חלפון כלפא בן מיטא
ברכות לאמו ובתו של מאוריצי בן רחל	לעלוי נשמת פורטונה בת מיטא
ברכות למשפחת ציון בן סאלמה	כל הישועות למשפחת באני אפרת אורית שני ואורון

חופשה האומיג עם אולג'רו חיים

פאולון בירד בעשירי

- הרצנת פוסטם אולג'רו חיים
- הצגת חפוזת אוי - מילמילת הולצו
- הצגת איור בן סימון
- גילוי ספר איש וקיסם פיהם הוקסם
- המסון קרל' הסטנפאקיסט
- חני' סטון
- פילצי פולון חוקק
- פ"ר אירה ג'ונבל
- קספא - הקספא: סול לייט חויג
- הרצ' ג'א חבורה
- סוד אירק קנפא אירא ט"א
- הרצ' זלי'ר כהן
- קנפא לרצ' פולס כהנא טרומע'ים סבא'ים ג'ור' ארצ'א
- הרצ' מאיר פוורץ - ומסמח הולצו

אפרטים והרשומות: אולג'רו חיים, ד"ר הקקוונ 75, א"א 67124
050-3434740/1 05-6880094

מתכנסים...

אתנון יצחק שליט"א

ביום רביעי 10/05/06

השערים יפתחו ב-19:30 תחילת התוכנית ב-20:30

באולמי מרום (בית הברוש לשעבר)

דמי כניסה
10 ש"ח

צומת קרית אתא

שדרות ההסתדרות 237

ההרצאות מאובטחות

הערב לרפואת פרץ בן רחל סלם, נינט חיה בת עישה, רבקה בת ימינה ולע"נ ישראל בן נעמי ארז

ביום ראשון 07/05/06

השערים יפתחו ב-19:30 תחילת התוכנית ב-20:30

באולם מבשר טוב

דמי כניסה
15 ש"ח

מבשרת ציון

רח' האורן 50 קרית חנוך

© כל הזכויות שמורות לארגון "שופר"

הערב הודות למרכז אורים' החצב 6 מבשרת ציון, 'לב לאחים' סניף מבשרת ציון, ביהכ"ס 'מגן דוד' לעדת יהדותקים הגפן 29 מעוז ציון

WWW.SHOFAR.NET

שירותי כח אדם וסיעוד

- עובדים זרים מכל העולם
- טיפול בקשישים, מוגבלים ונכים במסגרת חוק הסיעוד של ביטוח לאומי
- מטפלים למשך 24 שעות - אפשרי ללא לינה

ברישיון משרד העבודה והרווחה

1-700-704-204 פקס: 08-9356686 ני"ד: 050-8779779 רח' הרצל 96 רחובות, מיקוד: 76548 raz2004@bezeqint.net

רק בטרקלין יאקאב חשמל

קונים בקו BEKO מקבלים הרבה יותר!

BEKO - בקו הנו מותג מוצרי חשמל מהגדולים והידועים בעולם. במוצרי **BEKO** הושקעו סכומים נכבדים בתכנון ופיתוח בקו מוצרים בעלי עיצוב וטכנולוגיה מהמתקדמים בעולם. מוצרי **BEKO** מובילים בכל תחומי ענף החשמל: מקררים, מכונות כביסה, מייבשים, מדיחי כלים, תנורים דו-תאיים, תנורים בנייים וכיריים, ומוצרים קטנים כשואבי אבק, מגהצים מיקרוגלים ועוד.

התמונות להמחשה בלבד, ט.ל.ח. **עד 10 תשלומים, מותנה באישור חברות

תנור דו-תאי בקו

- **דגם 6225** טורבו מולטיסיסטם.
- **7 תוכניות אפייה ובישול.**
- **היחיד עם 5 להבות גז משופרות** עם כיפות מושחרות, קלות לניקוי.
- **תא עליון ותחתון** אטומים לחלוטין זה בפני זה.
- **מחיצה מפרידה** בין שני התאים, אין מגע בין התא העליון לתחתון.
- **חימום שבת** - פלטת שבת לשני התאים בנפרד ללא תלות בתרמוסטט.
- **נוריות חייווי לסימון** הגעה לטמפרטורה רצויה לכל תא בנפרד.
- **אפשרות אפייה ב 2-תאים יחדיו.**
- **מכסה עליון נשלף.**
- **שסתומים למניעת דליפת גז** בהיעדר להבה.
- **מבערים קעורים קלים לניקוי.**
- **הצתה אלקטרונית.**
- **צבע לבן, זכוכית שחורה.**

פרסום Shofar News

BEKO
למי שבוחר לקבל יותר!

אמשרות
לתשלום ב"קיים"

האחריות הכפולה
לראשונה בישראל!
טרקלין יאקאב חשמל, רשת מוצרי החשמל היחידה בישראל שמציעה ללקוחותיה אחריות סטנדרט, בנוסף לאחריות היבוא ומאפשרת לך קנייה בטוחה וקטנה.

טרקלין יאקאב חשמל
להזמנות: 1-700-50-50-10

ירושלים | ח' יתחקאל 18, רח' ימיהו 27 בני ברק | רח' רבי עקיבא 55, רח' עזרא 11 מודיעין עילית | ק. ספר, אבני נזר 46, מרכז קסם ביתר עילית | רח' הרץ 20, קניון ביתר 8